

70 kV-station, Kapellestraat 110, Ronse

Programma van Maatregelen

Auteur:

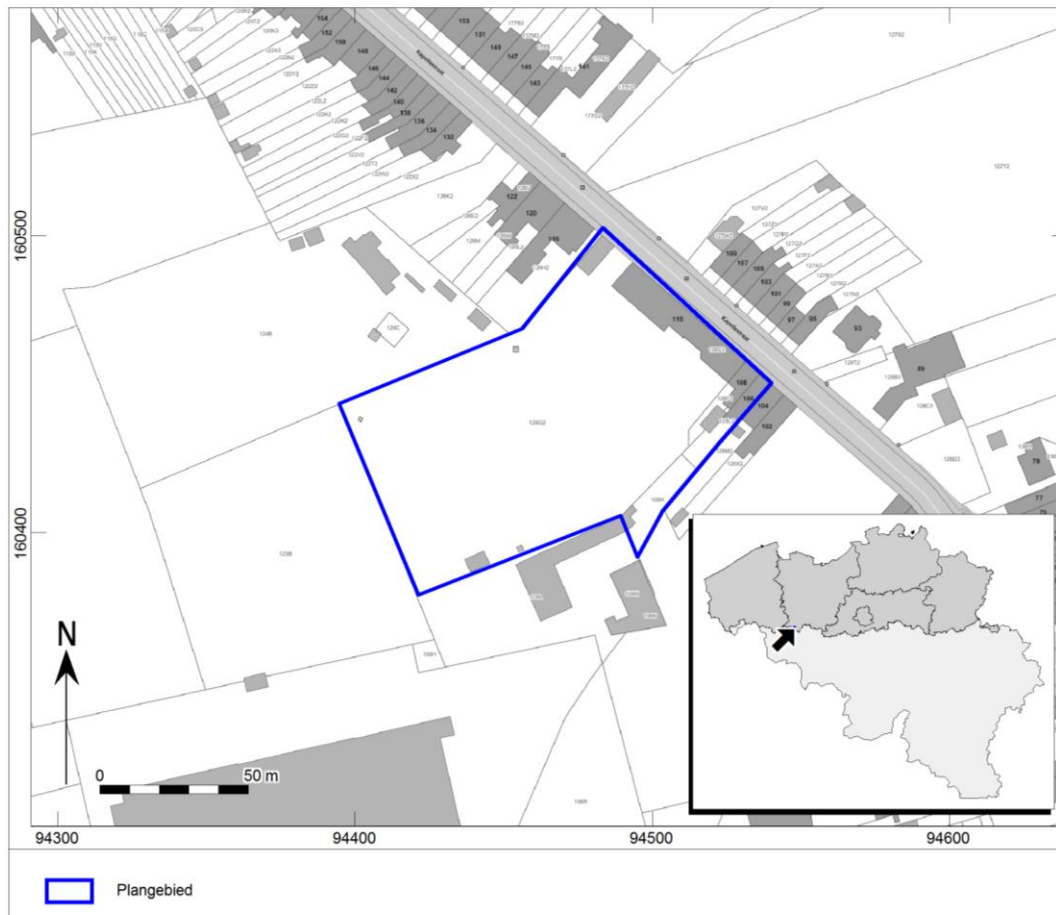
J. Van Bavel (bureauonderzoek, veldwerkleidster)

Autorisatie:

J.A.G. van Rooij (OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)

1 Inleiding

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in augustus 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Kapellestraat 110 in Ronse (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen aanleg van een kabelverbinding en de bouw van enkele gebouwen. Hiervoor zullen enkele gebouwen (bestaande transformatoren, cabine, relaiszaal, compressorgebouw en inkuipingsgebouw) en hoogspanningsvelden worden afgebroken.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

2 Het vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem

2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied zich grotendeels in een overgangsgebied situeert van het dekzandgebied naar het leemgebied. Het wordt ook wel het zandloessgebied of zandleemgebied genoemd, waarin de bodem afgewisseld wordt door een combinatie van loess en zandleem. Dit verklaart de verwijzing naar leem van de quartairgeologische en boringenkaart, alsook de verwijzing naar zandleem op de bodemkaart. Dit overgangsgebied is typisch voor de Vlaamse Ardennen waarin het plangebied zich situeert. Op basis van de ligging bestaat een potentie voor archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum. De archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum tot Vroeg-Neolithicum, bestaan voornamelijk uit puntlocaties zoals een kampplaats. Deze kampplaatsen waren voornamelijk gelegen op de overgangszone van droog naar nat en komen voornamelijk voor op een plateau- of terrasrand in een omgeving van open water zoals bijvoorbeeld een rivier. De ligging van het plangebied is hierop van toepassing. Het ligt op een overgang tussen een natuurlijk lager en hoger gelegen gebied (flank van een heuvel) en nabij een beek, alsook een rivier, namelijk de Fonteinbeek die uitmondt in de Molenbeek (oost-west geïoriënteerd). Tevens moet er rekening gehouden worden met de ophoging van circa 1 m in het zuidelijke gedeelte van het plangebied met de grens naar het lager gelegen deel in het plangebied (tuin van de kabinwachter). In het verleden heeft men over het plangebied dat ligt op circa 44 m +TAW 130 cm –mv afgegraven voor de aanleg van funderingen voor het hoogspanningsstation in het verleden. Daarna is het zuidelijke gedeelte van het plangebied verder opgehoogd zodat men die afdalende helling kon wegwerken tot een horizontaal egaal vlak. Hierbij geeft de bodemkaart weer dat het plangebied ligt in een antropogene bodem (OB). Van deze bodems is de kans aanwezig dat ze verstoord zijn, maar dat is tot op heden niet bewezen. Toch kan er voor het merendeel van het plangebied dat zich situeert op circa 44 m TAW aangegeven worden dat hiervan de bodem is verstoord tot circa 130 cm –mv. Eventueel intacte resten van het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum zullen niet meer voorkomen vanaf het maaiveld.

Eventueel aanwezige archeologische resten vanaf het Neolithicum zullen zich manifesteren als een vindplaats met een sporenniveau. Vanaf deze periode ging de mens over naar landbouw. De gronden waar beakkerd kon worden, speelden dan ook een belangrijke rol. De eerste boeren kozen dan ook plaatsen waar goed ontwaterde en mineralogisch rijke gronden gelegen waren. De historische gegevens en de CAI-meldingen geven weer dat Ronse een hoge potentie heeft aan Steentijd, Romeinse periode, Volle en Late Middeleeuwen. Deze meldingen zijn hoofdzakelijk weergegeven rondom en in het historisch centrum van Ronse. Het plangebied zelf heeft geen specifieke meldingen hierover. Het werd tot circa de jaren '50 van de twintigste eeuw hoofdzakelijk gebruikt als akker- en of weiland volgens de historische kaarten. Afgeleid uit de *Inventaris Onroerend Erfgoed* zijn er reeds gebouwen te vinden in het plangebied aan de Kapellestraat.¹ Deze worden niet afgebeeld op de kaart van 1939. Hierbij zal de *Inventaris Onroerend Erfgoed* worden gevolgd. De kans op een intact sporenniveau vanaf het Neolithicum wordt klein geacht omwille van de ophoging en afgraving die reeds in het plangebied hebben plaatsgevonden.

2.2 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

In verleden heeft men het merendeel van het gebied dat is gelegen op circa 44 m +TAW volledig afgegraven tot 130 cm –mv voor de aanleg van funderingen van transformators, vakwerken, etc. Dit gedeelte van het plangebied is reeds sterk verstoord. Daarna heeft men opgehoogd in het zuidelijke gedeelte tot aan de grens met het lager gelegen gebied tot circa 1 m (een nauwkeurig cijfer kan hier niet opgeplakt worden).

¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/28736>.

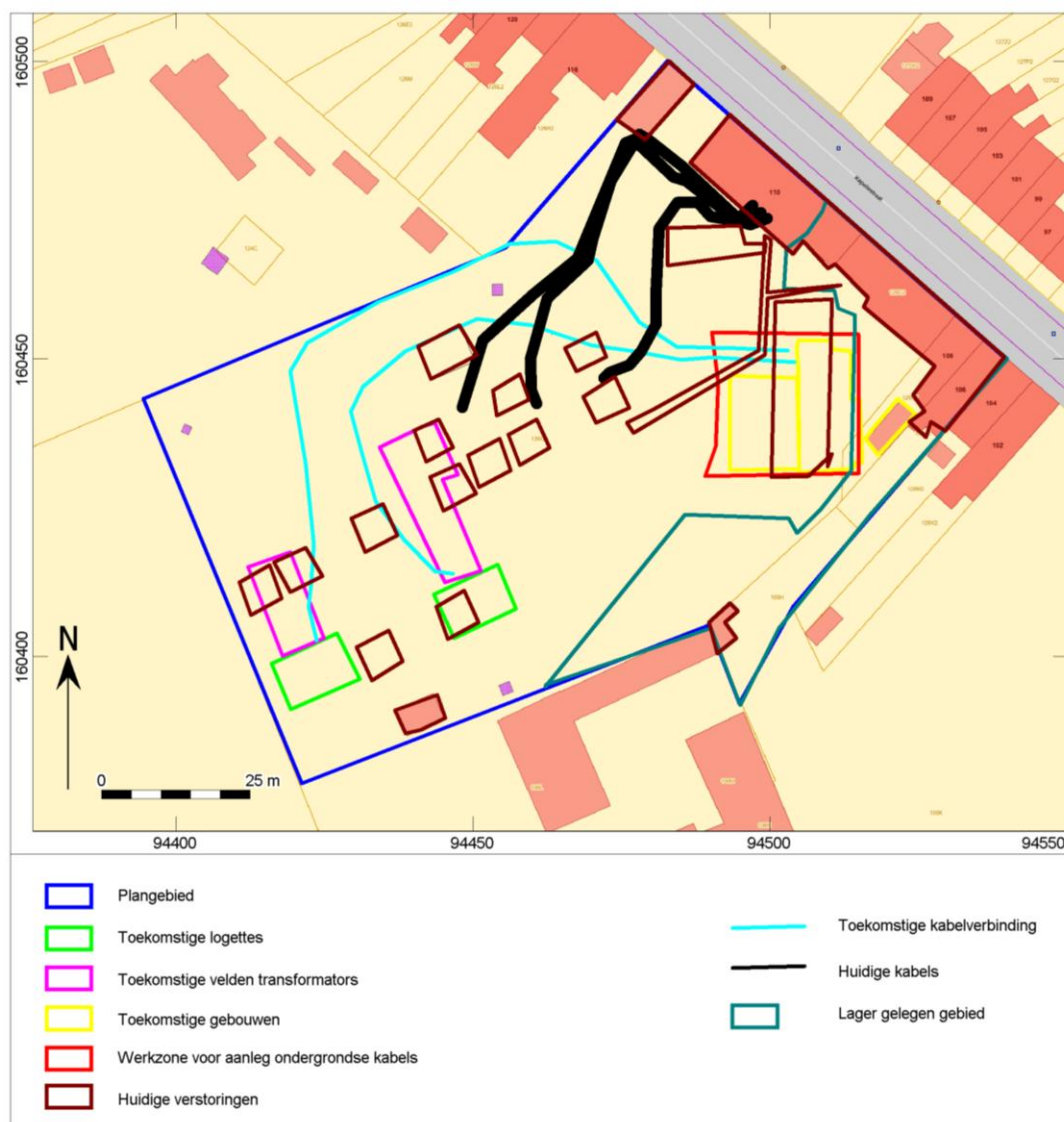
De huidige kabels bevinden zich op 80 cm –mv. De condensatorbank bevindt zich op 120 cm –mv. De transformatoren bevinden zich op 50 cm –mv. De vakwerken bevinden zich deels op 110 cm –mv en ophoging. Nummers 8 en 9 bevinden zich hoofdzakelijk op 110 cm in de ophoging. De gebouwen bevinden zich op 105 cm –mv. Het gebouw in het zuidelijke gedeelte bevindt zich circa 80 cm in de ophoging. Ook de oude funderingen bevinden zich op 120 cm in de ophoging.

De toekomstige werkzaamheden zullen plaatsvinden op de reeds opgehoogde grond. De toekomstige diepteverstoringen zullen het volgende zijn:

- Transformatoren: circa 50 cm in ophoging
- Kabels: circa 80 cm –mv of 90 cm –mv als er andere kabels zitten deels in maaiveld en deels in ophoging
- Logettes en gebouwen: circa 110 cm –mv in ophoging
- Nutsvoorzieningen: circa 80 cm in ophoging

De bestaande gebouwen (huisnummers 106 en 108) aan de Kapellestraat zullen na het project verwijderd worden om de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening te kunnen waarborgen. Nog niet zeker is of de grond hierbij opgehoogd zal worden. Hierbij zou men eventueel werken met bomen op een schuine rij om de post af te schermen.

Ter verduidelijking afb. 2.

Afb. 2. Verstoringskaart van de huidige en toekomstige verstoringen.

De consequentie van de voorgenomen ingreep zal eventuele archeologische resten niet aantasten. De kans op intacte archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum zullen niet meer intact voorkomen omwille van de afgraving en de voorbereiding van de ophoging die reeds in het gehele plangebied heeft plaatsgevonden. De kans op eventuele intacte resten en sporen vanaf het Neolithicum wordt reeds klein geacht. De reden hiervoor is opnieuw de afgraving van 130 cm –mv over het gehele plangebied waarna het zuidelijke gedeelte van het plangebied is opgehoogd tot 1 m.

3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.